

Fugleliv og fugletrekk ved Ona, Sandøy, Møre og Romsdal - en kortfattet oppsummering (artsliste med maksimumstall per dag)

Introduksjon og fugleartsmangfold

Ona er ytteste bebodde øy i Sandøy kommune. Fra tidlig på 1970-tallet ble øyene besøkt av ornitologer. Noe av kartleggingene dreide seg om hekkende sjøfugl og andre hadde mer karakter av generelle registreringer. Fra og med 1997 og til dags dato har det vært gjennomført faste registreringer hver høst, minimum i uke 39-40. Dette har gitt et bedre datasett både art- og mengdenivå. Før 1997 var det registrert 117 arter fra Ona og Husøya, mens det i dag er registrert 230 arter fra Ona (se vedlagte artsliste). Av disse 230 artene er 26 arter funnet hekkende med sikkerhet på Ona og Husøya, samt de umiddelbart omkringliggende øyer (Røssholmen er f eks ikke tatt med).

Metode

Fra og med 1997 er det altså ført ulike trekktegninger og registreringer med teleskop og kikkert, sett innover/utover fra Ona. Dette materialet foreligger i loggform innenfor angitt tidspunkter. I tillegg er det nedtegnet generelle observasjoner/logg for dagen, på rimelig detaljert nivå (antall, tidspunkt og aktivitet). Observatørene holder for øvrig et meget godt kunnskapsnivå både når det gjelder artskunnskap og metodeforhold. For alle arter er det observerte individer som er oppsummert, bortsett fra for havhest der det er gjort kontrolltegninger i løpet av dagen og gjort en matematisk tilnærming av dagstallet. Hvis denne metoden hadde vært benyttet for alle arter ville summene ha vært større.

Trekkforhold og fuglenes bruk av området

Med normal sikt sees svært langt fra Ona og med teleskoper registreres fugletrekket på artsnivå i alle fall innen tre kilometer innover/utover (f eks forbi Sandøya og til Harøya). Dette gjør at fugletrekket kartlegges over en bred sektor på nær en mil. Dette betinger et stadig oppsyn og fugletrekket foregår til en stor del med dårlig observasjonslys/under natten. Disse faktorene gjør at bare begrensede deler av trekket blir observert. Dette gir seg tydelig til kjenne f eks for hvitkinngås der vi noe år får med oss store deler av Svalbard-bestanden på direkte trekk, mens andre år blir arten nesten ikke sett. Samtidig er det viktig å påpeke at været spiller en stor og ukjent rolle for hva som observeres og ikke minst hvor det observeres. Flokker av hvitkinngås kan således observeres godt innenfor Orten, men typisk går flokkene i sektoren mellom/over Sandøya og innen 1 kilometer utenfor Ona. Dette er for øvrig normalsektoren for det meste av fugletrekket som observeres fra Ona. Unntak er det flere av og typisk vil lirer og havhest sees godt utenfor Ona, men under spesielle værforhold/omstendigheter kan også slike arter trekke innenfor Ona.

Bruken av området/gjennomstrømning i området skifter vesentlig fra art til art. Enkelte arter f eks hvitkinngås og ringgås observeres omtrent utelukkende på direkte trekk. Andre arter som f eks svartand og lomer sees i en kombinasjon av trekkende og rastende/lokalt streifende individer. Andre arter som f eks havsule, toppskarv, storskarv og ærfugl har en omfattende streif- og næringsaktivitet rundt Ona. For skarvene strekker denne aktiviteten seg helt inn tom Orten og Småge i øst, og av ukjent rekkevidde i nord og sør.

Flygehøyde varierer mye fra art til art og fra situasjon til situasjon. F eks gjessene trekker i hard vind lavt ned mot sjøen, mens de under andre værforhold trekker opptil 250 meter over havet.

For Ona ornitologiske stasjon

Jørn R. Gustad
7. september 2008